

ADO "TAKOVO OSIGURANJE"
Ul. Dr. Zorana Đinđića 15 a, 34000 Kragujevac
Tel. 034/30-30-00, fax.034/30-30-54
www.takovo-osiguranje.co.yu

Na osnovu člana 58. stav 2. tačka 1. Zakona o osiguranju (Službeni glasnik RS br 55/04, 70/04 i 101/07) i člana 50. stav 1. alineja 2. Statuta ADO «TAKOVO Osiguranje», Kragujevac (u daljem tekstu: Društvo), Upravni odbor Društva na sednici održanoj dana _10.04.2008._god donosi:

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE USEVA I PLODOVA

I. UVODNE ODBEDBE

Pojedini izrazi u ovim Uslovima imaju ova značenja:

1. "Osiguravač" — Deoničko društvo za osiguranje sa kojom je zaključen ugovor o osiguranju,
2. "Ugovarač osiguranja" — lice koje sa osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju,
3. "Osiguranik" — lice čiji je usev, odnosno plod osiguran i kome pripadaju prava iz osiguranja,
4. "Premija" — iznos koji se plaća za osiguranje po ugovoru o osiguranju,
5. "Suma osiguranja" — suma na koju je usev, odnosno plod osiguran, ukoliko iz sadržine ugovora o osiguranju ne proističe nešto drugo,
6. "Polisa" — isprava o ugovoru o osiguranju,
7. "List pokrića" — potvrda koja privremeno zamenjuje ugovarača.

II. OPŠTE ODREDBE

Osigurani slučaj

Član 1.

(1) Događaj za koji se zaključuje osiguranje (osigurani slučaj) mora biti budući, nezvestan i nezavisan od isključive volje ugovarača.

(2) Smatra se da je nastupio osigurani slučaj onog trenutka, kada je jedna od osiguranih opasnosti počela da prouzrokuje štetu na osiguranim usevima i plodovima.

Kad je ugovor o osiguranju zaključen

Član 2.

- (1) Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu usmene ili pismene ponude.
- (2) Ugovor o osiguranju je zaključen kad ugovarači potpišu osiguranja ili list pokrića.
- (3) Usmena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača ni osiguravača.

(4) Pismena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju vezuje ponuđača, ako ponuđač nije odredio kraći rok, za vreme od osam dana od dana kad je ponuda prispela osiguravaču.

(5) Ako osiguravač u roku iz prethodnog stava ne odbije ponudu koja ne odstupa od uslova pod kojima on vrši predloženo osiguranje, smatraće se da je prihvatio ponudu i da je ugovor zaključen.

(6) U slučaju iz prethodnog stava, ugovor o osiguranju se smatra zaključenim kad je ponuda prispela osiguravaču.

(7) Ako osiguravač povodom primljene ponude zatraži kakvu dopunu ili izmenu, kao dan prijema ponude smatraće se dan kad osiguravaču bude predata tražena dopuna ili izmena, odnosno kad bude obavješten o prihvatanju njegovih uslova.

(8) Ako ponuđač po traženju iz prethodnog stava ne obavesti osiguravača u roku od osam dana o prihvatanju njegovih uslova smatra se da nije prihvatio uslove osiguranja i da je odustao od zaključenja ugovora o osiguranju.

Polisa i list pokrića

Član 3.

(1) U polisi moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana stvar, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i period pokrića, suma osiguranja ili da je osiguranje neograničeno, premija, datum izdavanja polise i potpisi ugovornih strana.

(2) Polisa osiguranja može biti privremeno zamenjena listom pokrića u koji se unose bitni elementi ugovora. List pokrića može trajati najviše mesec dana.

(3) Osiguravač je dužan upozoriti ugovarača osiguranja da su opšti i posebni uslovi osiguranja sastavni deo ugovora i predati mu njihov tekst, ako ti uslovi nisu štampani na samoj polisi.

(4) Izvršenje obaveze iz prethodnog stava mora biti konstatovano na polisi.

(5) U slučaju neslaganja neke odredbe opštih ili posebnih uslova i neke odredbe polise, primeniće se odredba polise, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe, primeniće se ova poslednja.

(6) Prema sporazumu ugovarača, polisa može glasiti na određeno lice, po naredbi ili na donosioca.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 4.

Ugovor o osiguranju se zaključuje sa određenim rokom trajanja:

(1) za vreme od jedne godine ili kraćekratkoročno osiguranje,

(2) za vreme preko jedne ili više godina — višegodišnje osiguranje.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 5.

(1) Obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje po isteku 24,00 časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ako je do toga dana plaćena premija, inače po isteku 24,00 časa dana kada je plaćena premija osiguranja, ukoliko se drukčije ne ugovori i ukoliko su ispunjeni uslovi iz st. (3) ovog člana.

(2) Ako je ugovoreno plaćanje premije u određenim rokovima ili plaćanje premije virmanam, obaveza osiguravača za isplatu naknade iz osiguranja počinje po isteku 24,00 časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak trajanja osiguranja, ukoliko su ispunjeni uslovi iz st. (3) ovog člana.

(3) Pored ispunjenja uslova i st. (1) i (2) ovog člana, početak obaveze osiguravača za naknadu iz osiguranja određuje se za pojedine useve i plodove za sledeće vreme:

1. kod vinograda, malina i hmelja — po izbivanju lastara iz pupoljaka,

2. kod voća — kada se sasuše, odnosno opadnu krunični listići sa 50% cvetova iste sorte,

3. kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala, ukrasnog šiblja i mladih šumskih kultura — od početka vegetacije, odnosno od momenta nicanja ili zasađivanja,
4. kod povrća, duvana i cveća — od dana rasađivanja, a ako se povrće ili cveće proizvodi setvom na stalnom mestu — od momenta nicanja,
5. kod žitarica i ostalih useva koji nisu navedeni u tač. od 1) do 4) ovog stava — od momenta nicanja.
 - (4) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja za pojedine useve i plodove prestaje:
 1. kod žitarica, uljanih biljaka, konoplje, lana, krmnog bilja i useva ostavljenih za seme — kad budu pokošeni, požnjeveni, ili na drugi način ubrani,
 2. kod korenastog i krtolastog bilja — kad se koren ili krtola izvadi iz zemlje,
 3. kod voća, grožđa, hmelja i povrtarskog bilja — kad plod, odnosno rod bude obran,
 4. kod voćnog, loznog i šutnskog sadnog materijala kao i kod mladih šumskih kultura, ukrasnog šiblja i vrbe za pletarstvo — po izvršenom vađenju ili rezanju,
 5. za sve ostale useve i plodove koji nisu navedeni u tač. od 1. do 4. ovog stava — najkasnije do 31. oktobra u 24 časa, osim za kulture gde je agrotehnički rok žetve, odnosno berbe produžen i posle 31. oktobra, kod kojih obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po izvršenoj žetvi ili berbi,
 6. za sve useve i plodove obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje najkasnije u 24 časa 31. decembra, osim ako za pojedine kulture nije bilo drugačije dogovoreno.
 - (5) Ako osigurani usevi, odnosno plodovi ne budu požnjeveni ili obrani najkasnije u roku od 10 dana po završetku žetve, odnosno berbe u dotičnom mestu, obaveza osiguravača prestaje po isteku 24,00 časa 10og dana.

Plaćanje premije

Član 6.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je platiti premiju osiguranja, ali je osiguravač dužan primiti isplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da ona bude plaćena.
- (2) Premija se plaća u ugovorenim rokovima, a ako treba da se isplati odjednom, plaća se prilikom zaključenja ugovora o osiguranju.
- (3) Mesto plaćanja premije je mesto u kome ugovarač osiguranja ima svoje sedište, odnosno prebivalište ili boravište.
- (4) Premiju osiguranik može da plati osiguravaču neposredno, njegovom predstavniku, poštom ili preko banke.

Ako se premija uplati poštom ili virmanom preko banke ili posredstvom druge organizacije kod koje se vodi račun osiguravača, smatraće se da je premija plaćena kada banci, odnosno organizaciji kod koje se vodi račun, stigne novčana doznaka u korist osiguravača ili nalog (virman) ugovaračeve banke, odnosno organizacije da odobri računu osiguravača iznos označen u nalogu.
- (5) Ako se ugovori plaćanje premije u ratama ili unazad, može se računati ugovorena kamata. Ako se dospela rata premije ne plati u ugovorenom roku, može se računati zatezna kamata.

Sprečavanje osiguranog slučaja i spašavanje

Član 7.

- (1) Osiguranik je dužan preduzeti propisane, ugovorene i sve ostale mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je preduzeti sve što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posledice.
- (2) Osiguravač je dužan naknaditi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posledice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspeha.
- (3) Osiguravač je dužan dati ovu naknadu čak i ako ona zajedno sa naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi sumu osiguranja.

(4) Ako osiguranik ne ispuni svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obaveza osiguravača smanjuje se za onoliko za koliko je nastala veća šteta zbog neispunjenja.

(5) Osiguravač ima pravo da vrši kontrolu izvršenja odredaba o zaštitnim merama iz ovog člana.

(6) Ako je sa osiguranikom ugovoren ili mu je određen rok do koga se moraju sprovesti mere za sprečavanje ostvarenja ili povećanja opasnosti, naknada se osiguraniku isplaćuje i onda kad je osigurani slučaj nastao do isteka ugovorenog roka, i ako je šteta u uzročnoj vezi sa ugovorenim propisanim, odnosno određenim mu zaštitnim merama.

Način obaveštavanja

Član 8.

(1) Sva obaveštenja i prijave koje su ugovorne strane dužne da učine u smislu odredaba ovih Uslova, moraju se potvrditi pismeno, ako su učinjene usmeno, tel. ili na koji drugi način.

(2) Kao dan obaveštenja, odnosno prijave, smatra se dan kad je primljeno obaveštenje, odnosno prijava. Ako se obaveštenje, odnosno prijava šalje poštom preporučeno, kao dan prijema smatra se dan predaje pošti.

(3) Sporazumi koji se odnose na sadržinu ugovora punovažni su samo ako su zaključeni u pismenom obliku.

Promena adrese — naziva (firme)

Član 9.

(1) Osiguranik, odnosno ugovarač osiguranja je dužan da o promeni imena ili adrese stana, odnosno promeni naziva firme i sedišta (poslovnih prostorija) obavesti osiguravača u roku od 15 dana od dana nastale promene.

(2) Ukoliko osiguranik ne obavesti osiguravača o promenama iz prethodnog stava, za punovažnost obaveštenja koja šalje osiguravač dovoljno je ako je on uputio osiguraniku preporučeno pismo prema poslednjim podacima o adresi stana, poslovnim prostorijama, odnosno nazivu firme kojima raspolaže. Obaveštenje postaje punovažno dana koga bi, prema redovnom roku stvari postalo punovažno, da nije bilo promena iz prethodnog stava.

Izmene uslova osiguranja i tarifa premija

Član 10.

(1) Na postojeće ugovore o osiguranju zaključene na tražanje duže od godinu dana, izmene u uslovima osiguranja i tarifama premija, izvršene posle zaključenja ugovora o osiguranju, primenjivaće se tek po isteku tekuće godine osiguranja.

(2) Osiguravač je dužan da pismeno ili na drugi pogodan način obavesti ugovarača osiguranja o izvršenim promenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija.

(3) Ugovarač osiguranja ima pravo da u roku od 60 dana od dana prijema obaveštenja o izvršenim izmenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija, otkaže ugovor o osiguranju.

(4) U slučaju otkaza iz prethodnog stava ugovor o osiguranju prestaje u 24,00 časa poslednjeg dana tekuće godine osiguranja u kojoj je izvršena izmena uslova osiguranja, odnosno tarife premija.

(5) Ako ugovarač osiguranja ne otkaže ugovor u roku određenom u st. (3) ovog člana, ugovor o osiguranju se sa početkom naredne godine osiguranja menja u skladu sa izvršenim izmenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija.

Naročiti osnovni za gubitak prava na naknadu

Član 11.

Osiguravač nije u obavezi da isplati ugovorenu naknadu ako je šteta prouzrokovana namerno ili prevarom od strane ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja.

Pravna situacija posle nastanka osiguranog slučaja

Član 12.

- (1) Oštećeni usevi, odnosno plodovi ostaju osiguraniku.
- (2) Posle nastanka osiguranog slučaja preostali usevi i plodovi, odnosno ponovno zasejani (zasadeni) usevi i plodovi, osigurani su na visinu razlike između prvobitne sume osiguranja i isplaćene naknade.

Nadležnost u slučaju spora

Član 13.

U slučaju spora između osiguranika, odnosno ugovarača osiguranja i osiguravača, nadležan je stvarno nadležni sud prema mestu zaključenja ugovora o osiguranju.

III. POSEBNE ODREDBE

Predmet osiguranja

Član 14.

(1) Osigurani su: usevi (uključujući postrne, poduseve i međuuseve); plodovi, livadske trave, lekovito bilje; ukrasno bilje; voćnjaci i vinogradi, mladi voćnjaci i vinogradi pre stupanja u rod; voćni, lozni i šumski sadni materijal; mlade šumske kulture do navršene 6 godine; vrbe za pletarstvo i trska.

(2) Osigurano je kod useva i plodova navedenih u polisi:

1. kod žitarica, uljanih biljaka i ostalih kultura ostavljenih za seme — samo zrno (seme); kod žitarica osigurati se može i stabljika (slamakukuruzovina), a kod sirka — metlica, ukoliko se to posebno **ugovori**;

2. kod korenastog i krtolastog bilja — koren i krtola;

3. kod povrtarskog, lekovitog i ukrasnog bilja — prema svrsi gajenja;

4. kod konoplje — stabljika, a ako se proizvodi i seme, samo seme; kod konoplje za seme osiguranjem se može obuhvatiti i stabljika, ukoliko se to posebno ugovori;

5. kod lana — stabljika i seme;

6. kod hmelja — plod;

7. kod pamuka — plod (čaura);

8. kod maka — seme i opijum;

9. kod duvana — list; ako se proizvodi i za seme, onda i seme ukoliko se to posebno ugovori;

10. kod krmnog bilja i livadskih trava — krmna masa, a kada se proizvodi za seme — samo seme;

11. kod rasada — biljka;

12. kod voćnjaka i vinograda — samo rod, odnosno plod, a ako se posebno ugovori, osigurati se može i stablo, odnosno čokot;

13. kod mladih voćnjaka i vinograda pre stupanja u rod — stablo, odnosno čokot;

14. kod mladih šumskih kultura — stablo;

15. kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala — podloge, kalemovi, reznice, sadnice, kao i kalem grančice kod voćnjaka i lastari (vioke) kod vinograda — samo umatičenih zasađa;

16. kod vrbe za pletarstvo pruće;

17. kod trske — stabljika.

(3) Postrni usevi, podusevi i međuusevi su obuhvaćeni osiguranjem samo u slučaju ako su na polisi posebno osigurani i ako je za njih plaćena posebna premija.

(4) Usevi i plodovi, kao i ostale kulture navedene u stavu (1) ovog člana već oštećeni jednom od rizika od kojeg se vrši osiguranje, ne mogu biti osigurani.

(5) Ako se posle zaključenja ugovora o osiguranju pre ili posle ostvarenja osiguranog slučaja utvrdi da je osigurani usev, odnosno plod pre zaključenja ugovora o osiguranju bio oštećen od rizika koji je pokriven tim osiguranjem, osiguravač može zahtevati poništenje ugovora.

(6) U slučaju poništenja ugovora o osiguranju iz razloga navedenog u prethodnom stavu, osiguravač zadržava naplaćene premije i ima pravo zahtevati naplatu premije za period osiguranja u kome je zatražio poništenje ugovora.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 15.

(1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva i plodova od osnovnih opasnosti: grada, požara i groma dok su usevi, odnosno plodovi, nepožnjeveni ili neobrani.

(2) Ako se ugovori i dopunsko osiguranje po posebnim uslovima i plati odgovarajuća dopunska premija, osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja i za štete koje nastanu od dopunskih opasnosti:

1. Kod svih useva i plodova — od poplave, prolećnog mraza i oluje;
2. kod voća i grožđa — od posolice.

(3) Osiguranje od dopunskih opasnosti može se zaključiti za useve i plodove društvenog sektora i ugovorene proizvodnje poljoprivrednih proizvođača, a ako je na kolektivnoj osnovi, i individualnih poljoprivrednih proizvođača.

Pod pojmom kolektivnog osiguranja podrazumeva se osiguranje kojim je obuhvaćeno najmanje 50% površina pod određenom kulturom ili najmanje 30 domaćinstva sa svim površinama pod određenom kulturom na teritoriji jednog naseljenog mesta.

(4) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete samo u gubitku količine prinosa, a ne i u kvalitetu, osim kod:

1. konoplje i lana za vlakno,
2. sirka za metle,
3. voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala i sadnog materijala ukrasnog šiblja i drveća,
4. vrbe za pletarstvo,

u kojim slučajevima se naknađuju i štete u gubitku kvaliteta.

(5) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja i za štete koje nastanu i gubitkom kvaliteta kod duvana osiguranog po posebnim uslovima.

(6) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja i za štete koje nastanu i gubitkom kvaliteta kod:

1. useva i plodova za proizvodnju semena,
2. voća,
3. stonog grožđa,

ako je ugovoreno dopunsko osiguranje po posebnim uslovima i ako je plaćena odgovarajuća dopunska premija.

(7) Osiguranje od dopunskih rizika može se zaključiti samo ako se prethodno zaključi osiguranje od osnovnih rizika, izuzev ako je osigurani usev, odnosno zasad, zaštićen mrežom protiv grada.

Suma osiguranja

Član 16.

(1) Usevi i plodovi osiguravaju se na iznos koji odredi osiguranik (suma osiguranja), ali najviše do visine očekivane stvarne vrednosti prinosa u dotičnoj godini, ako drukčije nije ugovoreno.

(2) Kao osnova za izračunavanje vrednosti useva, odnosno plodova uzima se visina očekivanog prinosa i slobodna tržišna cena koja se očekuje da će biti u dotičnoj godini posle žetve, odnosno berbe, garantovana cena ako se tako ugovori, ili cena ugovorena sa organizatorom proizvodnje.

(3) Osiguranik može, kod kultura kod kojih se formiraju garantovane i otkupne cene, ugovoriti klauzulu kojom bi se u slučaju promene garantovane, odnosno otkupne cene regulisao konačan obračun premije i likvidiranih šteta po novoformiranim cenama za celokupni period trajanja osiguranja. Klauzula može glasiti samo na garantovanu ili otkupnu cenu.

Tekst klauzule se unosi u polisu i glasi: "Osiguranik se obavezuje platiti razliku u premiji ukoliko dođe do povećanja garantovanih cena, odlukom nadležnog organa, bez obzira da li će se rizik ostvariti, a osiguravač da će nastale štete likvidirati po novim garantovanim cenama".

Tekst klauzule za otkupne cene isti s tim što klauzula umesto na garantovanu glasi na otkupnu cenu.

Obaveza osiguranja svih useva i plodova iste vrste

Član 17.

(1) Ugovarač osiguranja je obavezan da osigura sve površine pod usevima i plodovima iste vrste. To se odnosi i na useve i plodove koji se kolektivno osiguravaju, ukoliko kolektivno osiguranje nije drukčije ugovoreno.

(2) Ako se ne osiguraju svi usevi, odnosno plodovi iste vrste po prethodnim stavovima, naknada iz osiguranja se isplaćuje u srazmeri između osigurane i stvarne površine pod tim usevima i plodovima. Kada je ugovor o osiguranju zaključen po broju stabala ili čokota, naknada iz osiguranja se isplaćuje u srazmeri između osiguranog i stvarnog broja stabala ili čokota.

(3) Ako u toku trajanja osiguranja nastane promena u strukturu osiguranih površina, ugovarač osiguranja je obavezan da to bez odlaganja prijavi osiguravaču.

(4) Ukoliko ugovarač osiguranja ne udovolji svojoj obavezi prijave promene iz prethodnog stava, pa se po nastanku osiguranog slučaju utvrdi neslaganje između osiguranih i stvarno zasejanih površina, odnosno između osiguranog i stvarnog broja stabala ili čokota, naknada iz osiguranja će se isplatiti po odredbama st. (3) ovog člana.

Smanjenje ili povećanje sume osiguranja i premije

Član 18.

(1) Ugovarač osiguranja ima pravo da traži smanjenje sume osiguranja, ako stvarna vrednost osiguranog useva, odnosno ploda iste vrste bude manja od sume osiguranja, i ako u međuvremenu nije nastao osigurani slučaj.

(2) Srazmerno smanjenju sume osiguranja iz prethodnog stava smanjuje se i premija osiguranja za vreme od dana podnošenja pismenog zahteva osiguravaču za smanjenje sume osiguranja, pa do isteka trajanja osiguranja.

(3) Smanjenje sume osiguranja i premije iz st. (1) i (2) ovog člana, ugovarač osiguranja može pismeno da zahteva do početka žetve, odnosno berbe tog useva ili ploda na parcelama za koje se traži smanjenje.

(4) Ugovarač osiguranja ima pravo da zahteva povećanje sume osiguranja ako se tokom trajanja osiguranja poveća stvarna vrednost osiguranog useva ili ploda, i ako u međuvremenu nije nastao osigurani slučaj.

(5) Srazmerno povećanju sume osiguranja iz prethodnog stava, povećava se i premija osiguranja.

(6) Ako neki od osiguranih useva uopšte nije zasejan, odnosno zasađen, te osiguravač nije nosio nikakav rizik, ugovarač osiguranja za taj usev ne plaća premiju osiguranja.

(1)

(7) Osiguravač osiguranja može podneti pismeni zahtev za otpis ili povraćaj premije iz prethodnog stava do početka žetve, odnosno berbe useva iste vrste u dotičnom mestu.

(3) Ako je osigurani usev ili plod za vreme trajanja osiguranja uništen štetnim događajem koji nije obuhvaćen osiguranjem, premija se smanjuje srazmerno vremenu od dana uništenja useva, pa do dana kada bi prestala obaveza osiguravača za nošenje rizika po odredbama člana 5. st. (4) ovih Uslova.

(9) Ugovarač osiguranja može podneti pismeni zahtev za smanjenje premije iz prethodnog stava najdalje u roku od 15 dana, računajući od dana uništenja useva ili ploda.

(10) Ako osigurani usev ili plod bude uništen pre početka obaveze osiguravača za isplatu naknade iz osiguranja, ugovarač osiguranja za taj usev ne plaća premiju osiguranja.

(11) U slučaju uništenja osiguranog useva ili ploda iz prethodnog stava, ugovarač osiguranja može podneti pismeni zahtev za otpis premije najdalje u roku od 15 dana računajući od dana nastalog uništenja osiguranog useva ili ploda.

(12) Osiguraniku se može odobriti raskid jednogodišnje; ugovora, pre isteka, a najmanje na 15 dana pre početka žetve odnosno berbe. U tom slučaju osiguranik ima pravo na povrat premije osiguranja srazmerno periodu nošenja rizika i neiskorišćenom periodu osiguranja.

Nedeljivost premije

Član 19.

(1) Premija iz Tarife premije važi za jedan period osiguranja, tj. za vreme od zaključenja osiguranja pa do žetve, odnosno berbe, ukoliko u Posebnim uslovima osiguranja to nije drugačije regulisano, ali najviše godinu dana.

(2) Utvrđena premija osiguranja ne može se smanjiti zbog skraćivanja roka trajanja osiguranja, osim u slučajevima iz čl. 18. ovih Uslova.

(3) Ako je usev ili plod istovremeno osiguran od više rizika, pa je tokom trajanja osiguranja došlo do ostvarenja nekog od osiguranih rizika, osiguravač zadržava celokupnu premiju za sve rizike.

Pregled stanja osiguranih uslova i plodova (revizija rizika)

Član 20.

(1) Osiguravač ima pravo da u toku trajanja osiguranja vrši pregled osiguranih useva i plodova radi utvrđivanja stanja u vezi sa obavezama koje proističu iz zaključenog ugovora o osiguranju.

(2) Po izvršenom pregledu iz st. (1) ovog člana, osiguravač sastavlja zapisnik o utvrđenom stanju.

Obaveza osiguranika kad nastane osigurani slučaj

Član 21.

Kad nastane osigurani slučaj na osnovu koga se traži naknada, osiguranik je dužan da postupi prema sledećem:

1. da odmah, a najkasnije u roku od tri dana po saznanju, prijavi osiguravaču da je nastao osigurani slučaj,

2. ako je prijava učinjena usmeno ili telefonom mora se odmah, a najkasnije u roku od tri dana, potvrditi pismeno,

3. u prijavi o nastalom osiguranom slučaju treba navesti dan i čas nastanka, na kojim je usevima, odnosno plodovima i površinama nastala šteta, i to po vrstama useva i parcelama,

4. u slučaju da usevi, odnosno plodovi budu oštećeni za vreme žetve (berbe) osiguranik je dužan da i pre procene štete izvrši žetvu ili berbu, a u cilju sprečavanja daljeg povećanja štete,

5. kada se oštećeni usev ili plod mora požnjati ili obrati, a procena štete nije još izvršena, osiguranik je dužan da ostavi kontrolne uzorke na donjem, srednjem i gornjem delu parcele dijagonalno, od po najmanje 10 m² oštećenog useva, odnosno ploda nedirnuta, a kod vinograda najmanje 10 čokota i kod voćnjaka nekoliko stabala neobrano na donjem, srednjem i gornjem delu vinograda, odnosno voćnjaka u dijagonali, koji će poslužiti kao osnova za procenu štete; kod kultura kod kojih se žetva — berba vrši mašinski — kombajniranjem, osiguranik mora da ostavi kontrolne uzorke u vidu traka.

6. osiguranik je dužan da osiguravaču pruži sve podatke i dokaze kojima raspolaže, a neophodni su za utvrđivanje uzorka, obima i visine štete.

Utvrđivanje i procena štete

Član 22.

(1) Po prijemu prijave o nastalom osiguranom slučaju osiguravač je dužan pristupiti utvrđivanju i proceni štete. Utvrđivanje i procenu štete vrši poljoprivredni stručnjak osiguravača. Proceni štete može prisustvovati osiguranik ili njegov predstavnik u cilju pružanja potrebnih podataka za utvrđivanje osnova i visine štete.

(2) Procena može biti prethodna (pretprocena) i konačna:

1. kad je procena prethodna (pretprocena) ne utvrđuje se konačna visina štete, već se samo utvrđuje stanje useva i plodova, priroda oštećenja i drugi elementi koji su od važnosti za konačno utvrđivanje, odnosno procenu štete. Ako je oštećenje neznatno i kad se sa sigurnošću može utvrditi da konačni procenat štete ukoliko nije drukčije ugovoreno, ne može biti veći od 5%, vrši se odmah konačna procena,

2. kod konačne procene štete utvrđuje se: da li su svi usevi, odnosno plodovi iste vrste osigurani, veličina oštećene parcele, koliki je procenat štete od nastalog osiguranog slučaja, i koliki bi prinos bio da usevi, odnosno plodovi nisu bili oštećeni osiguranim slučajem,

3. kad su usevi i plodovi oštećeni i dejstvom neke druge opasnosti koja osiguranjem nije obuhvaćena, utvrđuje se koliki je procenat oštećenja od te opasnosti i za visinu toga procenat smanjuje se visina prinosa koji bi se dobio da oštećenja od tih rizika uopšte nije bilo,

4. kod kultura koje se žanju ili beru dva ili više puta, ili imaju više otkosa, utvrđivanje i procena štete vrši se na osnovu broja branja, procenta oštećenja, i prosečnog prinosa oštećenih branja. U ovom slučaju treba utvrditi koliko bi branja imao oštećeni usev, koja su branja oštećena, koliki je procenat oštećenja branja i koliki bi bio ukupan stvarni prinos oštećenih branja da nije došlo do oštećenja. Takođe treba utvrditi koliko je roda obrano od oštećenog branja pre nastalog oštećenja.

5. ako jedan isti usev ili plod bude oštećen više puta, procenat štete utvrđuje se prema stanju useva ili plodova posle zadnjeg oštećenja,

6. prilikom utvrđivanja površine pod oštećenim usevima i plodovima, dobijeni rezultat zaokružuje se kod hektara na 1 ar, a kod katastarskih jutara na 50 kvadratnih hvati.

(3) Procenitelj osiguravača po završenoj proceni uručuje osiguraniku neposredno ili poštom, zapisnik o izvršenoj proceni štete.

(4) U slučaju da se osiguranik ne složi sa rezultatima procene iz zapisnika, dužan je da svoje neslaganje sa procenom pismeno saopšti osiguravaču u roku od 3 dana. Ukoliko osiguranik ne postupi tako, procena se smatra konačnom.

(5) Kada je osiguranik izrazio pismeno neslaganje sa rezultatom procene iz zapisnika, pristupa se proceni štete u drugom stepenu. U tom slučaju osiguranik je dužan da u smislu člana 21., tačke (5) ovih Uslova, ostavi kontrolne parcele nedirnete u oštećenom stanju sve dok se ne izvrši procena štete u drugom stepenu. Ako osiguranik ne postupi tako šteta će se obračunati prema prvobitnoj proceni.

(6) Osiguravač ima pravo da vrši kontrolu izvršene procene, prema stanju na licu mesta, a pre žetveberbe.

Ako osiguranik ne prihvati nalaz utvrđen prilikom kontrole, koji odstupa od rezultata procene iz zapisnika pristupa se proceni štete u drugom stepenu.

Procena štete u drugom stepenu

Član 23.

(1) Procenu štete u drugom stepenu vrši Komisija sastavljena od poljoprivrednih stručnjaka sa visokom stručnom sprcmom koiu odredi Generalni direktor ili lice koje on ovlasti, a kcra nije učestvovala u prethodnoj proceni štete.

(2) Procena štete u drugom stepenu vrši se analitičkim putem pri čemu su procenitelji dužni dati u nalazu sve elemente na osnovu kojih su došli do krajnjeg rezultata.

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 24.

(1) Visina naknade iz osiguranja utvrđuje se:

1. od sume osiguranja — ako je vrednost prinosa jednaka sumi osiguranja ili veća od nje,
2. od stvarne vrednosti prinosa — ako je ta vrednosi manja od sume osiguranja.

(2) Vrednost osiguranih useva, odnosno plodova izračunava se na taj način što se od utvrđenog prinosa, koji bi se postigao da nije bilo nikakvog oštećenja, odbije smanjenje prinosa zbog eventualnog oštećenja opasnostima koje nisu obuhvaćene osiguranjem, i tako dobijeni prinos obračunava se po tržišnim ili garantovanim cenama, a za ugovorenu proizvodnju — po cenama ugovorenim sa organizatorom proizvodnje.

(3) Za poljoprivredne kulture čije se cene ne formiraju na tržištu ili propisima, obračun se vrši po ugovorenim cenama u polisi.

(4) Kada se vrednost prinosa obračunava po tržišnim cenama, merodavne su cene na veliko koje se formiraju na najbližem slobodnom tržištu posle žetve, odnosno berbe, i to u vreme kada je dovoz ili ponuda dotičnih poljoprivrednih proizvoda normalna.

(5) Steta na osiguranim usevima, odnosno plodovima do 5% ne nadoknađuje se, ukoliko nije drukčije ugovoreno.

(6) Kada je šteta delimična, osiguraniku se na ime naknada isplaćuje:

— u slučajevima iz stav a(1) tačka 1. ovog člana — od sume osiguranja.

— u slučajevima iz stava (1) tačka 2. ovog člana — od vrednosti prinosa — onoliko procenata za koliko su procenata usevi, odnosno plodovi oštećeni.

(7) Kada je šteta potpuna, osiguraniku se na ime naknade isplaćuje:

— u slučajevima iz stava (1) tačka 1. ovog člana — iznos sume osiguranja,

— u slučajevima iz stava (1) tačke 2. ovog Člana — iznos vrednosti prinosa umanjen za troškove proizvodnje koji se od nastanka štete do završetka žetve ili berbe neće ostvariti, uzimajući pri tom u obzir neophodne troškove za uklanjanje biljnih ostataka.

(8) Ako procenat oštećenja iznosi 85% i više, smatrać se da je šteta totalna, a iznos naknade smanjuje se za visinu troškova neizvršenih radova, najmanje za 15%, osim kod voćnog i loznog sadnog materijala.

(9) Kada su mladi ili tek zasejani usevi potpuno uništeni, a prema godišnjem dobu, vremenskim prilikama i prikladnosti zemljišta umesto njih je moguće zasejati istu kulturu, osiguraniku se isplaćuje akontacija naknade iz osiguranja u visini 30% od sume osiguranja.

(10) Kada su usevi potpuno uništeni, a prema godišnjem dobu, vremenskim prilikama i prikladnosti zemljišta nije moguće setvu ili sadnju izvršiti istom, već nekom drugom kulturom, osiguraniku se isplaćuje akontacija naknade iz osiguranja u visini 50% od sume osiguranja.

(11) Ako u smislu st. (9) ili (10) ovog člana novozasejani, odnosno zasađeni usev nije uopšte uspeo usled okolnosti na koje osiguranik nije mogao uticati, ili je delimično uspeo, naknada iz osiguranja će se utvrditi na sledeći način:

1. ako usev uopšte nije uspeo, izračunaće se ukupan iznos naknade u smislu odredaba stava (1) do (4) i st. (7) ovog člana, i osiguraniku isplati razlika između isplaćenog iznosa akontacije po st. (9) ili (10) ovog člana i ukupno utvrđenog iznosa naknade,

2. ako je usev delimično uspeo, prvo će se utvrditi postignuta vrednost zasejane, odnosno zasađene kulture i ta vrednost dodati isplaćenom iznosu akontacije iz st. (9) ili (10) ovog člana. Ako tako dobijeni iznos bude manji od vrednosti koju bi osigurana kultura imala da nije došlo do nastanka osiguranog slučaja, osiguraniku će se nadoknaditi razlika do te vrednosti.

(12) Iznos troškova proizvodnje u smislu stava (7) ovog člana ne odbija se kada se vrši presejavanje, odnosno presađivanje potpuno uništenih useva i plodova.

(13) Zahtev za isplatu razlike naknade u smislu st. (11) ovog člana osiguranik je dužan da pismeno podnese osiguravaču i to pre nego što se usev požanje ili obere. Opravdanost zahteva sporazumno utvrđuju osiguranik i osiguravač.

(14) Ukoliko osiguranik ne izvrši presejavanje, odnosno presađivanje u smislu st. (9) i (10) ovog člana isplaćena akontacija smatraće se konačnom naknadom iz osnova osiguranja.

Ugovoreni samopridržaj

Član 25.

Ako je ugovoreno da osiguranik sam snosi jedan deo štete (ugovoreni samopridržaj), naknada iz osiguranja ako nastupi osigurani slučaj, utvrdiće se tako da na osiguranika otpada deo štete u visini ugovorenog samopridržaja (franšiza).

Naknada troškova

Član 26.

(1) Osiguravač naknađuje troškove prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušaja da se ograniče njegove štetne posledice samo ukoliko je osiguranik te pokušaje preduzeo u dogovoru sa osiguravačem ili uz njegovu saglasnost.

(2) Ako osiguravač odbije da da saglasnost na predložene mere iz stava (1) ovog člana, u slučaju nastanka štete obavezan je da isplati naknadu iz ugovora o osiguranju u celosti.

Opitna osiguranja

Član 27.

Osiguranje useva i plodova koje nije obuhvaćeno ovim Opštim uslovima može se uvesti kao opitno osiguranje po posebnim uslovima.

Opitno osiguranje može trajati pet godina.

Primena opštih uslova

Član 28.

Ovi uslovi primenjuju se na osiguranje useva i plodova, ukoliko Posebnim uslovima nije drukčije regulisano, ili ukoliko primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova nije u celini ili delimično isključena Posebnim uslovima.

Na osiguranja useva i plodova primenjuju se i odredbe Opštih uslova za osiguranje imovine ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovih Uslova.

Na osnovu poglavlja II. pod 1. tačka 3. stav 1. Odluke o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara (Službeni glasnik RS br. 19/05) dajem sledeće

MIŠLJENJE

Predloženi Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova u skladu su sa Zakonom i propisima donetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima sa uređuje delatnost osiguranja.

Predmet osiguranja, rizici od kojih se vrši osiguranje, način sprovođenja osiguranja i ostali postupci u procesu sprovođenja osiguranja definisani su odgovarajućim odredbama ovih Opštih uslova.

Daje se pozitivno mišljenje na predlog Opštih uslova za osiguranje useva i plodova.

Beograd, 10.01.2008.god

OVLAŠĆENI AKTUAR

Mr Milan Cerović
Ovlašćenje br. 4/1-12-056/98